

Пазар на труда – актуално състояние и основни проблеми

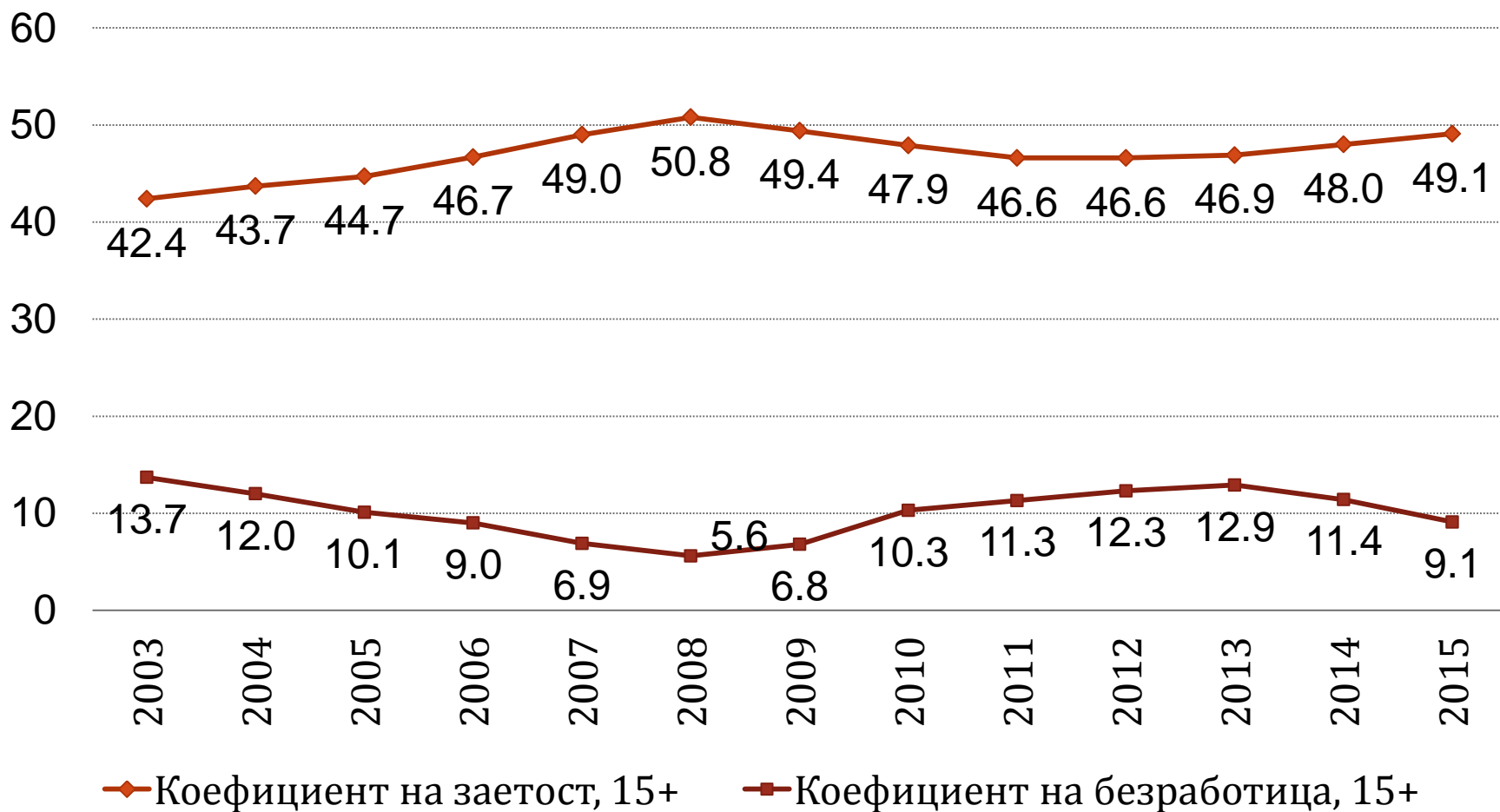
Десислава Николова

главен икономист

Институт за пазарна икономика

2015 година – най-силната за пазара на труда от 2008 насам

Заетост и безработица, %

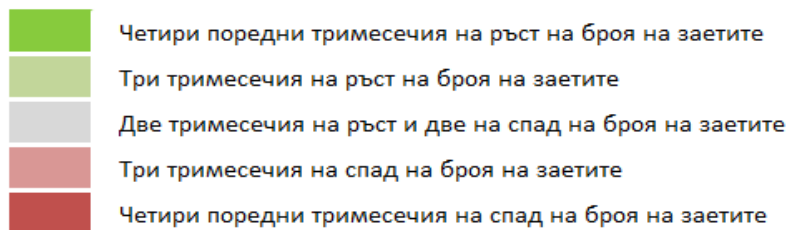

2015: кои сектори създават най-много заетост?

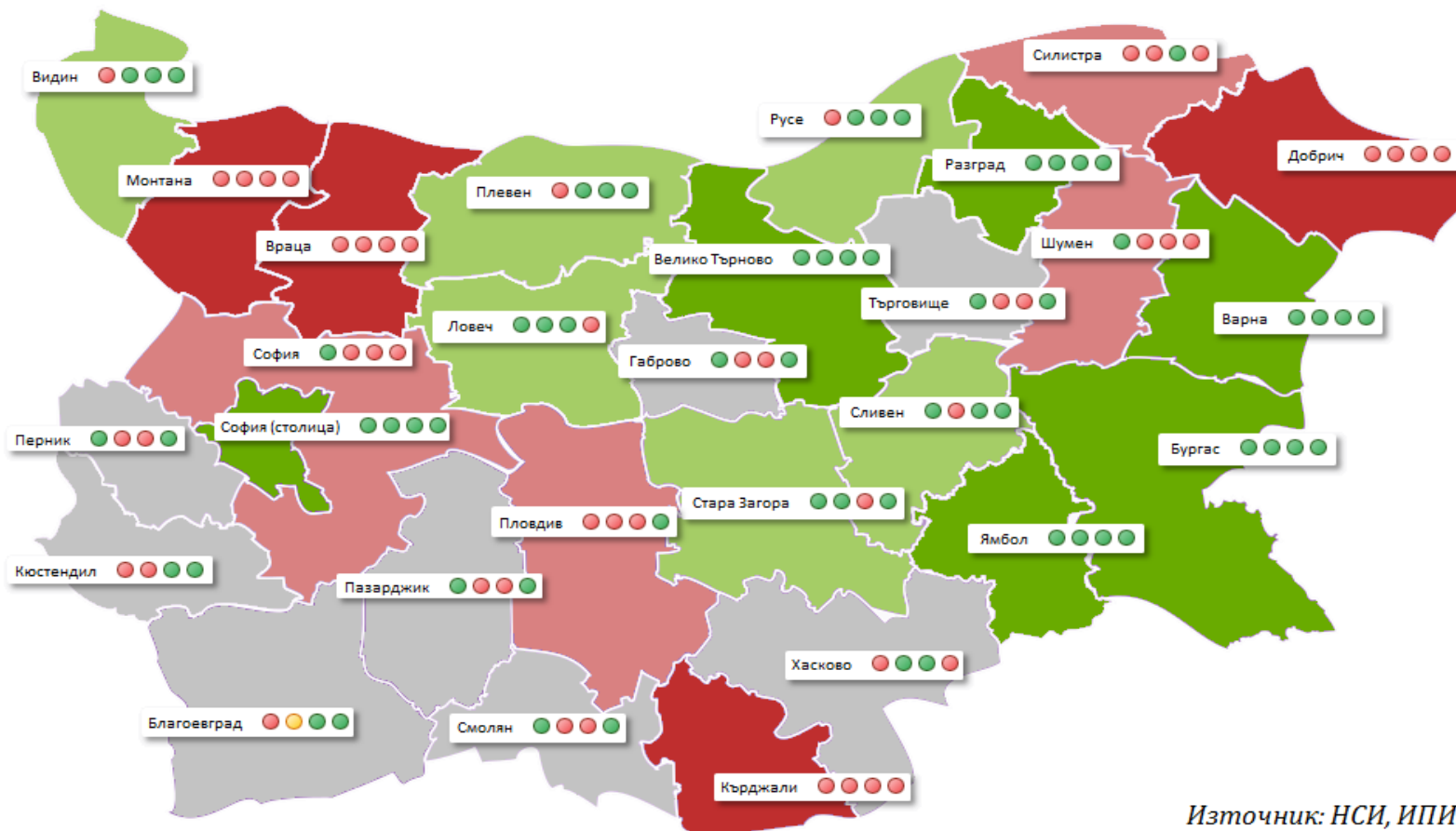
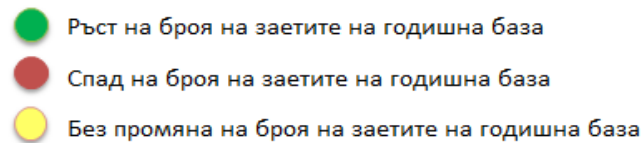
- преработваща промишленост
- създаване и разпространение на информация и творчески продукти, далекосъобщения – най-вече ИТ
- транспорт, складиране и пощи
- професионални дейности и научни изследвания – т.нар. Аутсорсинг

Пазарът на труда през 2015 г.

Области

Тримесечия

Източник: НСИ, ИПИ

2015 – регионален преглед

- Създаването на работни места в северната и южната част на страната е много по-равномерно от предходни години.
- Възможно обяснение: докато възстановяването на пазара на труда в някои от южните области е приключило, това в части от Северна България предстои.
- Велико Търново и Варна - с най-добро представяне в Северна България през последните две години.
- Някои области продължават да губят заетост

Но: не всички групи на пазара на труда участват във възстановяването

- **Кои групи не участват във възстановяването:**
  - **хората с основно образование** – коефициентът на заетост в тази група се запазва непроменен спрямо 2014 (20,8%), а броят на заетите дори намалява;
  - **хората с начално и по-ниско образование** – коефициентът и тук остава без промяна от 2014 (11,4%), а работните места се свиват;
  - **младежите на 15-24 г.** – при тях заетите намаляват с 9 500 спрямо 2014 г., а коефициентът на заетост намалява до 20,3% през 2015 г. спрямо 20,7% предходната година.

Ръстът на разходите за труд пак изпреварва този на производителността

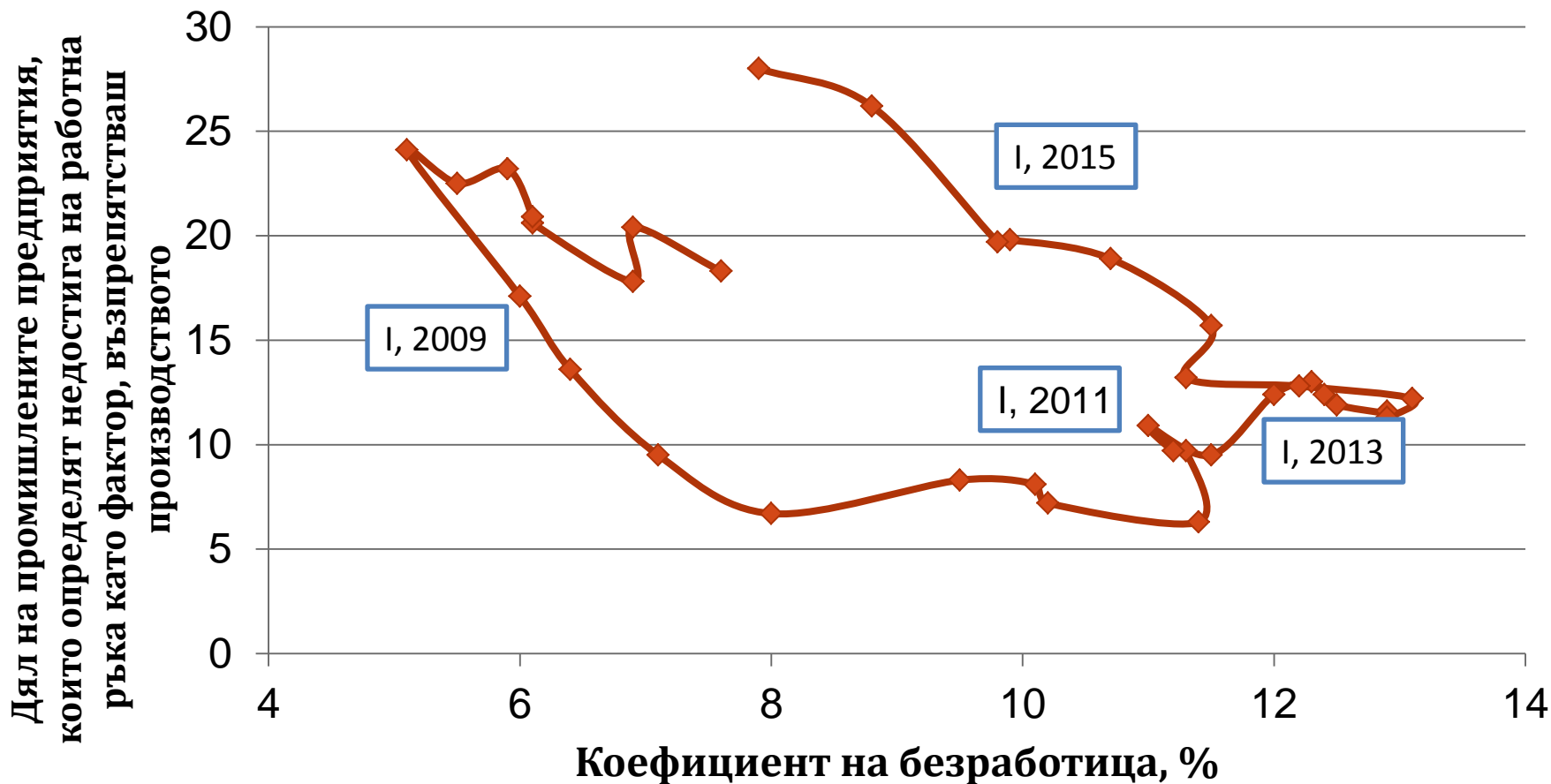
Ръст на производителността и разходите за труд,

%

Недостигът на кадри – все по-остър

Крива на Бевъридж за България (I тр. 2007 - IV тр. 2015)

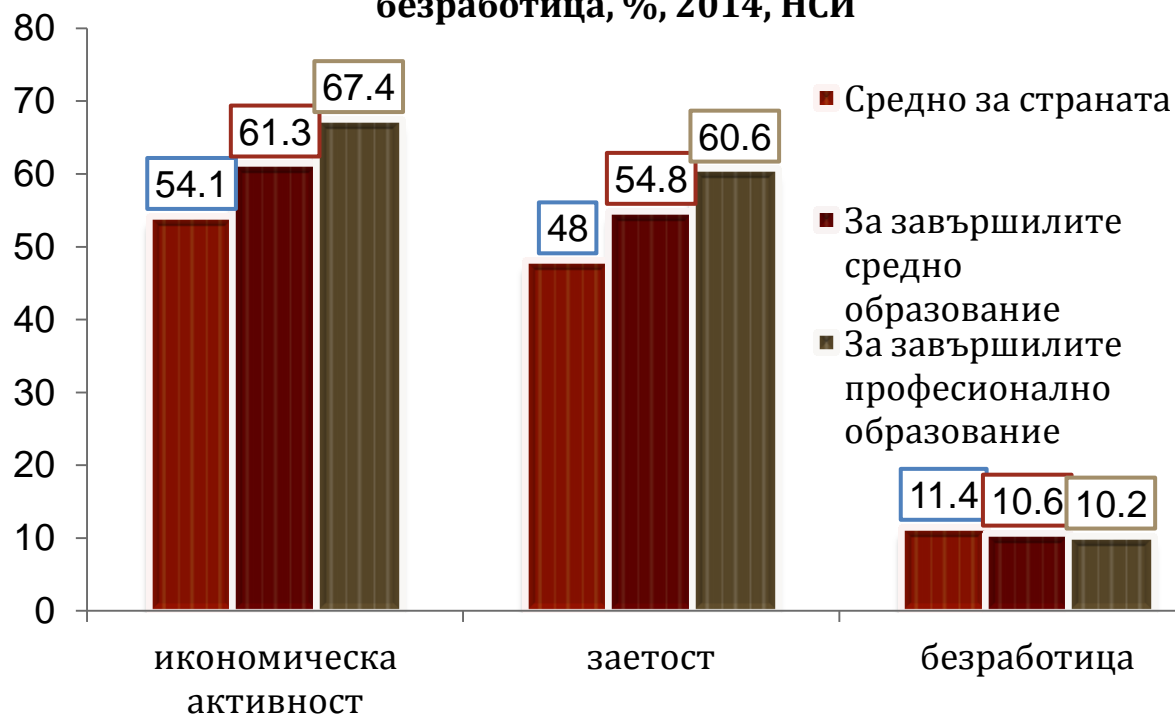

Професионално образование - предимства

- традиции в обществото
- **ВЪЗМОЖНОСТ** за по-висока производителност на труда
- по-висока заплата
- по-добро представяне на пазара на труда

Коефициенти на икономическа активност, заетост и безработица, %, 2014, НСИ

Професионално образование - слабости

- остаряла материална база
- липса на висококвалифицирани учители
- недостатъчна гъвкавост
- липса на тясна връзка между училището и бизнеса
- недостатъчно практическо обучение

Професионално образование - ВЪЗМОЖНОСТИ

- повсеместно прилагане на обучение чрез работа
- изграждане на система за оценка на качеството и анализ на потребностите
- система за квалификация на преподавателите
- професионално ориентиране в училищата
- ефективно включване на родителите и бизнеса в училищни настоятелства